

Dika Fingal-Feliciano

Televisievakvrouw

Haar tv-programma op Telearuba is altijd uitnodigend om naar te kijken. De gasten variëren in leeftijd en ze probeert achtergrondverhalen op tv nieuw leven in te blazen. In 1990 werkte ze mee aan de Arubaans/Nederlandse NOS-productie 'Dera Gai'. Een jaar later had ze een bijrol in de Nederlandse tv-serie 'Medisch Centrum West' (Tros). Ze heeft inmiddels een lange carrière achter de rug, maar nog steeds straalt het enthousiasme van het gezicht van Dika Fingal af.

door Quito Nicolaas

In de jaren negentig begon ze met haar allereerste talkshow, 'LifeStyle', op de radio. Deze doorde-weekse ochtendpraatshow heeft ze gedurende vijfenhalf jaar geproduceerd en gepresenteerd. Vanaf dat moment begon het te rollen en werkte ze onder meer als nieuwsverslaggever op de radio, werkte ze mee aan live uitzendingen en schreef ze artikelen voor lokale tijdschriften. Ze produceerde en presenteerde een achttal documentaire televisietalkshows genaamd 'Dika Y Shirley' rond de commemoratie van de 500-jarige ontmoeting tussen de oude en de nieuwe wereld. In het kader van het Jaar van het Papiamentu (1997) werd de inmiddels alom bekende presentatrice door de directie onderwijs gevraagd om een serie televisieprogramma's mede te produceren en te presenteren. Van 2000 tot 2003 produceerde en presenteerde zij de ochtendtalkshow 'Cerca Dika' voor Telearuba. Ook hier schreef ze geschiedenis, want

het werd de eerste dagelijkse talkshow in het Papiamentu op tv. In samenwerking met en voor de Fada verzorgde ze een serie informatieve programma's over drugs. Sinds 2005 heeft ze de talkshow 'Un rato cerca Dika' op Telearuba. Tijdens een tv-gesprek kun je rekenen op diepzinnige vragen, waarop je snel en bedachtzaam moet reageren.

Hoe ben je in het mediavak gerold en bij welke omroep trad je in dienst?

"Alles begon in 1994. Shirley Angela-Eisden belde op voor mijn man, maar die was niet thuis. Ik kende Shirley wel, maar oppervlakkig. We waren gezellig aan het babbelen, toen Shirley plotseling zei, in de trant van 'mi ta buscando asina leu, mientras cu e solucion t'ey mes'. Toen legde ze uit dat ze voor Radio 12.70 (voorheen Radio Antilliana) en Mi FM 107.5, op zoek waren naar iemand voor een talkshow. Al pratende zei ze de juiste persoon te hebben gevonden, en of ik dat zag

zitten. Ze overrompelde mij helemaal met dat voorstel, aangezien ik daarvoor zoiets nooit eerder had gedaan. Werd ik echt door Shirley Angela-Eisden, de topjournaliste van Aruba gevraagd? Ze vroeg of ik daar serieus over wilde nadenken. Dit werd het begin van mijn carrière in de media.

'Politiek bedrijven sta ik niet toe in het programma'

'LifeStyle', een twee uur durende ochtendpraatshow op de werkdagen. Eigen productie en presentatie."

Wanneer maakte je de overstap naar tv en waarom?

"Het concept en de visie van LifeStyle was gebaseerd op de richtlijnen van Promedlac (Proyecto Mayor de la Educación para Latino América y el Caribe), van de Unesco. Unesco had in die tijd besloten dat de wereld zich twee decennia lang moest

richten op het verhogen van het onderwijsniveau en de algemene ontwikkeling van de bevolking. Belangrijke instrumenten daarbij moesten zijn het gebruikmaken van de landstaal en de media. Door het succesvolle concept en de presentatie van LifeStyle werd ik benaderd door de

directie onderwijs voor een project ter promotie van het Papiamentu; een co-productie en -presentatie van een serie tv-programma's. Trouwens, de radio had in haar beleid om naar buiten te komen met goed gebruik van het Papiamentu al haar personeel een cursus Papiamentu aangeboden. Na het Papiamentu tv-project volgden andere tv-producties van kortere aard, waardoor ik steeds meer interesse kreeg voor productie en presentatie op tv. In 2000

begon ik met de productie en presentatie van de dagelijkse één uur durende talkshow 'Cerca Dika', waarvoor mijn man het decorontwerp en de setting deed. Telearuba nam de technische kant voor haar rekening. Ook voor deze show werden de richtlijnen van de Unesco gehanteerd. Het concept en de visie van de radio-talkshow werden samen met mijn man dan ook aangepast voor de tv en nu verbreed met visuele mogelijkheden.

'Cerca Dika' werd vier jaar lang uitgezonden, totdat Telearuba dicht ging. Het huidige nieuwe Telearuba werd vervolgens opgericht en in 2005 werd ik benaderd voor een talkshow. 'Cerca Dika' werd, wederom in samenwerking met mijn man, in een nieuw jasje gestoken en werd 'Un rato cerca Dika', een halfuur durende avondtalkshow. De show is in het Papiamentu en heeft een korte inleiding in het Papiamentu en indien er een anderstalige gast is uitgenodigd, wordt daarna overgeschakeld naar het Spaans,

in hart en nieren

Nederlands of Engels. Door het gemis van een educatief ochtendpraatprogramma met dit concept, verhuisde het programma later naar de late ochtend, waarbij de herhaling van de show later op de dag plaatsvindt, in het weekeinde en soms ook na middernacht."

Welke onderwerpen komen in je programma aan bod?

"Het programma is geen discussie- of opinieprogramma en absoluut niet sensatiegericht. Er wordt aandacht besteed aan het geven van feitelijke informatie, vanuit verschillende invalshoeken, door mensen met know-how hierover. De keuze van de onderwerpen zijn van een breed spectrum dat direct te maken heeft met het individu in onze samenleving. De onderwerpen beslaan alle vlakken die te maken hebben met kennis en situaties, vanuit de praktijk, onder andere de sociale, culturele, economische, educatieve en recreatieve ontwikkelingen. Het programma levert informatie aan ter vorming van ieders eigen mening. Politiek komt niet direct aan bod, aangezien alle ontwikkelingen voortvloeien vanuit het algemeen beleid en beslissingen van bovenaf. Ik sta niet toe dat gasten die politiek actief zijn, in het programma politiek bedrijven. Overigens komt politiek in voldoende mate aan bod op de radio, tv en in de kranten."

Welk doel heb je met je programma voor ogen en komen controversiële thema's aan de orde?

"Controversieel? Nee, je kunt alles in de show besprekenbaar maken. Ik kies ervoor om telkens de positieve kanten van welk onderwerp dan ook te belichten en iedereen wordt in zijn waarde gelaten."

De talkshow kent behalve sociale en culturele thema's ook een literaire component.

"Ik beschouw literaire werken als een vorm van kunst. Aangezien ik met de show bij wil dragen aan de verruiming van de algemene ontwikkeling van de kijker/samenleving, besteed ik ruim aandacht aan alle disciplines van kunst. Literatuur is een

belangrijk onderdeel van de identiteit van een land, daarom is het belangrijk om niet alleen aandacht te besteden aan eigen en buitenlandse literaire werken, maar ook aan de auteurs daarvan."

Hoe bereid je elke uitzending voor en hoe ver ga je met de tv-gast de diepte in?

"Ik vind het onverantwoord om een programma te presenteren zonder me voor te bereiden, ik moet weten waar ik het over ga hebben met mijn gast. Ik vind het niet kunnen dat iemand tijd vrijmaakt om in de show te komen en dat ik niet weet waar we het precies over gaan hebben of zonder dat van tevoren met mijn gast te hebben besproken. Dat is niet alleen oneerbiedig tegenover mijn gast, maar ook tegenover mijn kijkers. Daarom hou ik altijd een intakegesprek en voorafgaand aan het gesprek lees ik me in. Ik vind het zeer belangrijk dat mijn gast en ik van tevoren weten welke informatie ik wil benadrukken."

Je kijkt soms naar praatprogramma's in het buitenland. Wat zou je nooit van deze collega's overnemen?

"Wanneer ik naar een buitenlands programma kijk, gaat het bij mij vooral om de

inhoud. Natuurlijk neem je vanzelf mee hoe de entourage is en hoe de show wordt geleid. Zelf zou ik nooit iemand anders imiteren, daar ik een eigen stijl heb ontwikkeld die voor mijn programma werkt. Een stijl waar ik me zeer prettig bij voel en rekening houdende met de informatieoverdracht aan een breed publiek."

Heeft de tv nog een functie in de hedendaagse informatiemaatschappij en waarop zou men zich moeten toeleggen?

"Televisie is een zeer belangrijk en powerful interventiemiddel, waar je direct flink bij kunt dragen aan kennisoverdracht aan je publiek en zo bijdragen aan de algemene ontwikkeling. In-

zijn, want alleen wanneer iemand overtuigd is dat iets in zijn voordeel werkt, is die geneigd dit over te nemen."

Als we naar de programmering van Telearuba kijken, waar zou je als eerste verandering in willen brengen?

"Ten eerste vind ik het heel belangrijk dat een klein land als Aruba over een eigen nationale zender beschikt. De kleinschaligheid leidt tot beperkte mogelijkheden, van onder meer personeel en middelen."

Telearuba is een commerciële instantie die afhankelijk is van haar marketing- en salesdepartment, dat op zijn beurt ook afhankelijk is van de kleinschaligheid. Desondanks heeft Telearuba

uitvoering van de programmering. Ik ben niet de aangewezen persoon om veranderingen in de kleinschaligheid teweeg te kunnen brengen met alle beperkingen van dien."

Hoe kijk je naar collega-presentatoren, qua hun kennisoverdracht en waar moet hun rol als media-persoonlijkheid toe leiden?

"Elke collega in de media heeft binnen zijn bedrijf regels van beleid waar hij zich aan dient te houden. Iedere collega heeft zijn eigen visie en doel waaraan hij werkt en wat hij bereiken wil."

Bovendien heeft elk bedrijf zijn eigen eisen omtrent personeelsaanname. Het is aan elke collega om zijn werk te doen naar de keuze van zijn stijl, binnen zijn bedrijf en dat hij zijn werk doet naar eer en geweten."

Zijn er ook grappige momenten die zich tijdens zo'n talkshow hebben voorgedaan?

"Hoe serieus het onderwerp ook mag zijn, zijn er altijd grappige en gezellige momenten tussendoor; de grappige momenten zijn ontelbaar. Elke show wordt altijd in een positieve sfeer afgesloten."

'Televisie is een zeer belangrijk en powerful interventiemiddel'

direct spelen de entourage en de wijze van aanpak van het onderwerp en de omgang met je gast ook een rol. De informatie moet overtuigend

voor elke afdeling haar eigen personeelsleden die het bedrijf leiden en draaiende moeten houden. Dit alles is bepalend voor de keuze en